T076 BL VI (13) 1435 Bốn Pháp-Tỳ Ni Tăng Nhất-Luật Thập Tụng

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

4-Boán Phaùp Coù Boán haïng Hoøa thöôïng: - Moät laø Hoøa thöôïng cho phaùp maø khoâng cho y thöïc: Ñeä töû neân ôû beân caïnh haïng Hoøa thöôïng naøy. - Hai laø Hoøa thöôïng cho y thöïc maø khoâng cho phaùp: Ñeä töû khoâng neân nöông ôû chung vôùi haïng Hoøa thöôïng naøy. - Ba laø Hoøa thöôïng vöøa cho phaùp, vöøa cho y thöïc: Ñeä töû neân suoát ñôøi nöông ôû. - Boán laø Hoøa thöôïng khoâng cho phaùp cuõng khoâng cho y thöïc: Ñeä töû khoâng neân nöông ôû, ngay trong ñeâm toái cuõng neân boû ñi. Ñoái vôùi A- xaø-leâ cuõng gioáng nhö vaäy. Coù boán haïng ngöôøi thöôøng thöôøng phaïm toäi vaø thöôøng thöôøng saùm hoái, ñoù laø ngöôøi khoâng hoå theïn, ngöôøi khinh giôùi, ngöôøi khoâng coù taâm sôï haõi vaø ngöôøi ngu si. Theá gian coù boán haïng ngöôøi thaáy phaïm toäi sanh taâm sôï haõi: - Moät laø haïng ngöôøi maëc aùo ñen chaïy voäi ñeán choã moïi ngöôøi noùi raèng: “Toâi ñaõ phaïm toäi aùc, khoâng toát, ñaùng hoå theïn, tuøy moïi ngöôøi thích gì, toâi seõ laøm theo ñieàu ñoù”, moïi ngöôøi lieàn quôû traùch ñuoåi ra, moät ngöôøi coù trí thaáy vaäy lieàn noùi raèng: “Ngöôøi naøy ñaõ phaïm toäi aùc, khoâng toát. Ta neân raên laáy mình vaø daïy baûo ngöôøi khaùc chôù laøm nghieäp aùc nhö vaäy nöõa”. Nhö theá neáu Tyø-kheo ôû trong Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni sanh loøng sôï haõi thì neân bieát raèng: “Ñieàu chöa phaïm thì khoâng neân phaïm, neáu ñaõ phaïm thì neân mau nhö phaùp saùm hoái toäi”. Ñaây laø haïng ngöôøi thöù nhaát thaáy toäi sanh sôï haõi. - Hai laø haïng ngöôøi maëc aùo ñen caàm gaäy ñeå treân vai, chaïy voäi ñeán choã moïi ngöôøi noùi raèng: “Toâi ñaõ phaïm toäi aùc, khoâng toát, ñaùng hoå theïn, tuøy moïi ngöôøi thích gì, toâi seõ laøm theo ñieàu ñoù”, moïi ngöôøi lieàn laáy caây gaäy ñoù ñaùnh ñuoåi ra, moät ngöôøi coù trí thaáy vaäy lieàn noùi raèng: “Ngöôøi naøy ñaõ phaïm toäi aùc, khoâng toát. Ta neân raên laáy mình vaø daïy baûo ngöôøi khaùc chôù laøm nghieäp aùc nhö vaäy nöõa”. Nhö theá neáu Tyø-kheo ôû trong Ba-daät-ñeà sanh loøng sôï haõi thì neân bieát raèng: “Ñieàu chöa phaïm thì khoâng neân phaïm, neáu ñaõ phaïm thì neân mau nhö phaùp saùm hoái toäi”. Ñaây laø haïng ngöôøi thöù hai thaáy toäi sanh sôï haõi . - Ba laø haïng ngöôøi maëc aùo ñen caàm caùi chaøy saét ñeå treân vai, chaïy voäi ñeán choã moïi ngöôøi noùi raèng: “Toâi ñaõ phaïm toäi aùc, khoâng toát, ñaùng hoå theïn, tuøy moïi ngöôøi thích gì, toâi seõ laøm theo ñieàu ñoù”, moïi ngöôøi lieàn caàm caùi chaøy ñoù ñaùnh vaø caàm dao ñe doïa ñuoåi ra ngoaøi cöûa thaønh phía Taây, moät ngöôøi coù trí thaáy vaäy lieàn noùi raèng: “Ngöôøi naøy ñaõ phaïm

toäi aùc, khoâng toát. Ta neân raên laáy mình vaø daïy baûo ngöôøi khaùc chôù laøm nghieäp aùc nhö vaäy nöõa”. Nhö theá neáu Tyø-kheo ôû trong Taêng-giaø-baø-thi- sa sanh loøng sôï haõi thì neân bieát raèng: “Ñieàu chöa phaïm thì khoâng neân phaïm, neáu ñaõ phaïm thì neân mau nhö phaùp saùm hoái toäi”. Ñaây laø haïng ngöôøi thöù ba thaáy toäi sanh sôï haõi . - Boán laø cuõng nhö ngöôøi chuyeân baét giaëc, baét ñöôïc teân giaëc thaät, troùi ngöôïc hai tay laïi roài ñaùnh troáng daãn ñi tuaàn haønh

ra cöûa thaønh phía Nam, cho ngoài döôùi caây neâu roài chaët ñaàu ngöôøi naøy. Moät ngöôøi coù trí thaáy vaäy lieàn noùi raèng: “Ngöôøi naøy ñaõ phaïm ñaïi toäi vì laøm nghieäp aùc, khoâng toát. Ta neân raên laáy mình vaø daïy baûo ngöôøi khaùc chôù laøm nghieäp aùc nhö vaäy nöõa”. Nhö theá neáu Tyø-kheo ôû trong Ba-la-di sanh loøng sôï haõi thì neân bieát raèng: “Ñieàu chöa phaïm thì khoâng neân phaïm, neáu ñaõ phaïm thì neân mau nhö phaùp saùm hoái toäi”. Ñaây laø haïng ngöôøi thöù tö thaáy toäi sanh sôï haõi . Coù boán loaïi yeát ma: - Moät laø phi phaùp bieät chuùng yeát ma: Loaïi naøy khoâng goïi laø taùc yeát ma, chôù laøm, neáu laøm cuõng khoâng goïi laø laøm, neân ngaên, neân boû. - Hai laø phi phaùp hoøa hôïp chuùng yeát ma: Loaïi naøy cuõng khoâng goïi laø taùc yeát ma, chôù laøm, neáu laøm cuõng khoâng goïi laø laøm, neân ngaên, neân boû. - Ba laø nhö phaùp bieät chuùng yeát ma: Loaïi naøy tuy nhö phaùp nhöng bieät chuùng laøm neân cuõng khoâng goïi laø laøm, neân ngaên, neân boû. - Boán laø nhö phaùp hoøa hôïp chuùng yeát ma: Loaïi naøy môùi goïi laø taùc yeát ma, neân laøm, khoâng neân ngaên, khoâng neân boû. Coù boán haïng ngöôøi laø ngöôøi thoâ, ngöôøi dô baån (tröôïc), ngöôøi ôû giöõa (trung gian) vaø ngöôøi thöôïng thöôïng. Trong Taêng cuõng coù boán haïng ngöôøi xöû ñoaùn vieäc: - Moät laø ngöôøi xöû ñoaùn vieäc khoâng coù hoå theïn, khoâng gioûi luaän nghò, khoâng kheùo duøng caâu vaên. Ñaây laø haïng ngöôøi thoâ thöù nhaát, haïng ngöôøi naøy khoâng coù ngöôøi thaân caän, khoâng neân cuøng noùi chuyeän. Ñoái vôùi ngöôøi xöû ñoaùn vieäc nhö vaäy neân cheâ traùch, neân dieät taãn, vì ñaây laø haïng ngöôøi khoâng toát, coù theå laøm cho ngöôøi khaùc meâ loaïn öu saàu, sanh taâm hoái. Vì sao, vì ngöôøi xöû ñoaùn naøy ôû trong Taêng xöû ñoaùn vieäc thì seõ khieán cho trong Taêng chöa khôûi vieäc tranh caûi lieàn sanh khôûi; vieäc tranh caûi ñaõ khôûi seõ khoâng theå döùt dieät ñöôïc. - Hai laø ngöôøi xöû ñoaùn vieäc khoâng coù hoå theïn nhöng gioûi nghò luaän vaø kheùo duøng caâu vaên. Ñaây laø haïng ngöôøi dô baån (tröôïc) thöù hai, haïng ngöôøi naøy coù ngöôøi thaân caän, coù theå cuøng noùi chuyeän. Nhöng ñoái vôùi

ngöôøi xöû ñoaùn vieäc nhö vaäy neân cheâ traùch, neân dieät taãn, vì ñaây cuõng laø haïng ngöôøi khoâng toát, coù theå laøm cho ngöôøi khaùc meâ loaïn öu saàu, sanh taâm hoái. Vì sao, vì ngöôøi xöû ñoaùn naøy ôû trong Taêng xöû ñoaùn vieäc thì seõ khieán cho trong Taêng chöa khôûi vieäc tranh caûi lieàn sanh khôûi; vieäc tranh caûi ñaõ khôûi seõ khoâng theå döùt dieät ñöôïc. - Ba laø ngöôøi xöû ñoaùn vieäc coù hoå theïn nhöng khoâng gioûi nghò luaän, khoâng kheùo duøng caâu vaên. Ñaây laø haïng ngöôøi ôû giöõa (trung gian), haïng ngöôøi naøy khoâng coù ngöôøi thaân caän, khoù theå cuøng noùi chuyeän. Ñoái vôùi ngöôøi xöû ñoaùn vieäc nhö vaäy neân daïy hoï veà nghò luaän vaø vaên chöông. - Boán laø ngöôøi xöû ñoaùn vieäc coù hoå theïn, gioûi nghò luaän vaø kheùo duøng caâu vaên. Ñaây laø haïng ngöôøi thöôïng thöôïng thöù tö, haïng ngöôøi naøy coù ngöôøi thaân caän, neân cuøng noùi chuyeän. Ñoái vôùi nöôøi xöû ñoaùn vieäc nhö vaäy neân khen ngôïi ca tuïng, vì sao, vì ngöôøi naøy ôû trong Taêng xöû ñoaùn vieäc thì seõ khieán cho trong Taêng chöa khôûi vieäc tranh caõi seõ khoâng khôûi leân, neáu ñaõ khôûi leân thì seõ ñöôïc döùt dieät. Coù boán loaïi nghóa: - Moät laø loaïi nghóa phi phaùp, phaân bieät ngöôøi khaùc, khoâng coù

tra cöùu, khi tra cöùu thì khoâng thoï nhaän. Loaïi nghóa naøy coù ba loãi, trong ñaây phi phaùp laø coù loãi; phaân bieät ngöôøi khaùc laø coù loãi; khoâng coù tra cöùu, khi tra cöùu thì khoâng thoï nhaän laø coù loãi. - Hai laø loaïi nghóa phi phaùp, khoâng phaân bieät ngöôøi khaùc, coù tra cöùu, khi tra cöùu thì thoï nhaän. Loaïi nghóa naøy chæ coù moät loãi, trong ñaây phi phaùp laø coù loãi, khoâng phaân bieät... khi tra cöùu thì thoï nhaän laø khoâng loãi. - Ba laø loaïi nghóa nhö phaùp, phaân bieät ngöôøi khaùc, khoâng coù tra cöùu, khi tra cöùu khoâng thoï nhaän. Loaïi nghóa naøy coù hai loãi, trong ñaây nhö phaùp laø khoâng loãi; phaân bieät ngöôøi khaùc... khi tra cöùu khoâng thoï nhaân coù hai loãi nhö treân. - Boán laø loaïi nghóa nhö phaùp, khoâng phaân bieät ngöôøi khaùc, coù tra cöùu, khi tra cöùu thì thoï nhaän. Loaïi nghóa naøy ñeàu khoâng coù loãi, giaûi thích nhö treân. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng theå dieät traùnh, ñoù laø aùi, saân, sôï vaø si. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù theå dieät traùnh, ñoù laø khoâng aùi, khoâng saân, khoâng sôï, khoâng si. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng theå dieät traùnh: - Moät laø khoâng kheùo quaùn nghóa, khoâng kheùo thoï laáy nghóa. Hai laø khoâng neân khen ngôïi maø laïi khen ngôïi; neân khen ngôïi maø laïi khoâng khen ngôïi.

- Ba laø khoâng neân laøm cho thanh tònh maø laïi laøm cho thanh tònh; neân laøm cho thanh tònh maø laïi khoâng laøm cho thanh tònh. - Boán laø khoâng neân cung kính maø laïi cung kính; neân cung kính maø laïi khoâng cung kính. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù theå dieät traùnh: - Moät laø kheùo quaùn nghóa, kheùo thoï laáy nghóa. - Hai laø khoâng neân khen ngôïi thì khoâng khen ngôïi; neân khen ngôïi thì khen ngôïi. - Ba laø khoâng neân laøm cho thanh tònh thì khoâng laøm cho thanh tònh; neân laøm cho thanh tònh thì laøm cho thanh tònh. - Boán laø khoâng neân cung kính thì khoâng cung kính; neân cung kính thì cung kính. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng theå dieät traùnh: - Moät laø khoâng kheùo quaùn nghóa, khoâng kheùo thoï laáy nghóa. - Hai laø döïa vaøo theá löïc maø noùi. - Ba laø khoâng xin pheùp ngöôøi maø lieàn neâu ra toäi cuûa ngöôøi. - Boán laø tröôùc ñaõ coù taâm hieàm traùch, taâm hoái haän, coù thaáy hieàm traùch, coù thaáy hoái haän. Coù boán haïnh maø Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù theå dieät traùnh: - Moät laø kheùo quaùn nghóa, kheùo thoï laáy nghóa. - Hai sai laø döïa vaøo theá löïc maø noùi. - Ba laø xin pheùp ngöôøi cho roài môùi neâu ra toäi cuûa ngöôøi. - Boán laø tröôùc khoâng coù taâm hieàm traùch, taâm hoái haän, khoâng coù thaáy hieàm traùch, khoâng coù thaáy hoái haän. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù toäi, ñoù laø aùi, saân, sôï vaø si. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng coù toäi, ñoù laø khoâng aùi, khoâng saân, khoâng sôï vaø khoâng si. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù toäi: - Moät laø khoâng kheùo quaùn nghóa. - Hai laø khoâng kheùo thoï laáy nghóa. - Ba laø khoâng neân khen ngôïi maø laïi khen ngôïi; neân khen ngôïi maø laïi khoâng khen ngôïi. - Boán laø khoâng neân laøm cho thanh tònh maø laïi laøm cho thanh tònh; neân laøm cho thanh tònh maø laïi khoâng laøm cho thanh tònh. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng coù toäi: - Moät laø kheùo quaùn nghóa. - Hai laø kheùo thoï laáy nghóa. - Ba laø khoâng neân khen

ngôïi thì khoâng khen ngôïi; neân khen ngôïi

SOÁ 1435 - LUAÄT THAÄP TUÏNG, Quyeån 35

thì khen ngôïi. - Boán laø khoâng neân laøm cho thanh tònh thì khoâng laøm cho thanh tònh; neân laøm cho thanh tònh thì laøm cho thanh tònh. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra coù toäi: - Moät laø khoâng kheùo quaùn nghóa, khoâng kheùo thoï laáy nghóa. - Hai laø döïa vaøo theá löïc maø noùi. - Ba laø khoâng xin pheùp ngöôøi maø lieàn neâu ra toäi cuûa ngöôøi. - Boán laø tröôùc ñaõ coù taâm hieàm traùch, taâm hoái haän, coù thaáy hieàm traùch, coù thaáy hoái haän. Coù boán haïnh Tyø-kheo laøm Thaùc laïi tra khoâng coù toäi: - Moät laø kheùo quaùn nghóa, kheùo thoï laáy nghóa. - Hai laø khoâng döïa vaøo theá löïc maø noùi. - Ba laø xin pheùp ngöôøi cho roài môùi neâu ra toäi cuûa ngöôøi. - Boán laø tröôùc khoâng coù taâm hieàm traùch, khoâng coù taâm hoái haän, khoâng coù thaáy hieàm traùch, khoâng coù thaáy hoái haän.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.